

Formulier ten behoeve van het indienen van vragen als bedoeld in artikel 4.27 van het Reglement van Orde VV en commissies Delfland

Omschrijving problematiek

Bestuurlijke vragen omtrent een mogelijke PPS constructie bij de governance van de AWZI de Groote Lucht

PPS constructies kennen voordelen en nadelen. Delegatie en expertise staan tegenover kosten en informatieoverdracht. In dit verband kan o.a. gerefereerd worden aan het vergelijkende onderzoek tussen de opzet Harnaschpolder en de zuivering Amsterdam in 2013, waarbij bleek dat financiering via het waterschap aanzienlijk minder publieke middelen vraagt dan een PPS constructie.

In 2016 heeft de PvdA verzocht de verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van Delfland voor de betrokkenheid van ons waterschap in PPS constructies te expliciteren en daarover regelmatig verslag te doen. Daartoe zijn een paar bijeenkomsten belegd. Echter van enige regelmaat in de beleidsverantwoording is het niet gekomen.

In 2020 zijn schriftelijke vragen van de PvdA omtrent de kostenniveaus van de PPS beantwoord. Hierin bleek dat alleen inzicht kon worden geboden uit een bedrijfsvergelijking van lopende kosten via de Unie van Waterschappen. Een meerjarige kostenvergelijking waarin ook de initiële investeringen, rente en aflossingen, afschrijving en overhead worden meegenomen (typerend kenmerk van de PPS) werd helaas niet gemaakt. Daarmee was het geboden inzicht zeer beperkt. Immers, als de afschrijvingen niet worden meegenomen, resulteert dat in lage jaarkosten. Bij hoge investering aan het begin, vooral in kwaliteit en automatisering, geeft dat een vertekend beeld van de totale bedrijfskosten. Voor een PPS geldt een BTW tarief van 21 %, en onze PPS beslaat ca een kwart van onze begroting. Twee factoren waar tegenover een meerwaarde moet staan, in de zin van kosten reductie en efficiencywinst.

In het huidige jaar heeft een grote toename van kosten van de PPS plaatsgevonden. Dit heeft in de VV vragen opgeroepen naar aanleiding van de behandeling van de Burap 21. Uitleg zal alsnog komen, als nakomende informatie aan de VV. De VV loopt zo achter de feiten aan. Dat is geen goede zaak.

In januari van dit jaar heeft de Rekeningcommissie op basis van eigen onderzoek geadviseerd over de governance van verbonden partijen. De PPS wordt daarin niet gezien als een verbonden partij, maar aanbeveling 6 van dit advies is wel om alle aanbevelingen ook voor de PPS te laten gelden.

Nu bij de Groote Lucht indicatie is gegeven dat er potentieel gekoerst wordt op een PPS constructie wordt de vraag weer actueel naar pro's en con's van deze constructie en daarmee ook de behoefte aan een goede afweging en evaluatie, inclusief de geleverde prestaties, inclusief kosten en baten voor het openbaar bestuur en inclusief de lessons learned. Een en ander liefst voordat een definitieve keuze voor de Groote Lucht wordt gemaakt

De huidige PPS Delfluent zal over ca 6 jaar moeten worden heroverwogen. Ook om die reden is het van belang dat het fenomeen PPS goed wordt geëvalueerd. Door dit nu al in te zetten voor de Groote Lucht snijdt het mes aan twee kanten en wordt tijdswinst geboekt voor die heroverweging.

De PvdA wil in het kader van bovenstaande overwegingen de volgende bestuurlijke vragen aan de orde stellen, en de betreffende antwoorden graag nog dit jaar in de **commissie WVK** behandelen. Bij voorkeur al op **3 november a.s.** vanwege de vervolgstappen in het besluitvormingstraject voor de aanpak van de Groote Lucht.

Vragen

1. Op welke wijze kan **door Delfland** de **stuurbaarheid en controleerbaarheid van de PPS voor de VV** worden verbeterd?. Dit in verband met aanbeveling 6 van het advies van de Rekening Commissie.
In dit verband wijzen wij erop dat over 2020 de VV op dit moment geen verantwoording heeft gekregen middels een jaarverslag met annotatie. Wanneer kunnen we dit jaarverslag tegemoet zien? Ontmoet de organisatie problemen bij het opstellen van dit jaarverslag? Zo ja, welke en wat zijn daarvan de redenen?
2. Op welke wijze kan **door een PPS** in de hele looptijd tegemoet gekomen worden aan de **legitimiteit, stuurbaarheid en controle door de overheid?** In tijden van klimaatverandering zal de overheid meermalen nieuwe inzichten en technieken willen aanwenden voor het bereiken van haar doelstellingen. Op de informatieve VV van 9 september zijn van de kant van de PvdA kritische kanttekeningen gemaakt bij de presentatie over de governance waterketen in relatie tot PPS constructies.
3. Op welke manier kan over de huidige PPS worden gerapporteerd **op dezelfde wijze als bij de verbonden partijen?**
4. Kan een evaluatie van de huidige PPS bij de **besluitvorming over de Groote Lucht** worden betrokken en kunnen de conclusies met de VV worden gedeeld en afgestemd? Dit vergezeld van een **afwegingskader** ten behoeve van de Groote Lucht, en inclusief een vergelijking met **mogelijke alternatieven**. Zo ja, wanneer zou dit er kunnen zijn?

Antwoorden

1. Op welke wijze kan **door Delfland** de **stuurbaarheid en controleerbaarheid van de PPS voor de VV** worden verbeterd? Dit in verband met aanbeveling 6 van het advies van de Rekening Commissie. In dit verband wijzen wij erop dat over 2020 de VV op dit moment geen verantwoording heeft gekregen middels een jaarverslag met annotatie. Wanneer kunnen we dit jaarverslag tegemoet zien? Ontmoet de organisatie problemen bij het opstellen van dit jaarverslag? Zo ja, welke en wat zijn daarvan de redenen?

Conform de reactie van het college van D&H op het rapport Verbonden Partijen willen we graag bijdragen aan het verkleinen van de ervaren afstand tussen de VV en verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden zoals de PPS-constructie. Over 2021 zal conform de toezegging van het college van D&H via de P&C-momenten worden gerapporteerd over o.a. de PPS.

Daarnaast wordt het jaarverslag 2020 over de PPS alsnog dit jaar aan de VV ter informatie aangeboden. Dit is niet eerder gebeurd omdat we het jaarverslag 2020 hebben gekoppeld aan het werkbezoek Houtrust wat door Covid een aantal keren is uitgesteld. We realiseren ons dat het jaarverslag hierdoor te laat komt.

2. Op welke wijze kan **door een PPS** in de hele looptijd tegemoet gekomen worden aan de **legitimiteit, stuurbaarheid en controle door de overheid?** In tijden van klimaatverandering zal de overheid meermalen nieuwe inzichten en technieken willen aanwenden voor het bereiken van haar doelstellingen. Op de informatieve VV van 9 september zijn van de kant van de PvdA kritische kanttekeningen gemaakt bij de presentatie over de governance waterketen in relatie tot PPS constructies.

Ten aanzien van legitimiteit en stuurbaarheid is het zo dat doelen en kaders voor de PPS door de VV zijn vastgesteld. Nieuwe onderwerpen en aanpassingen in het PPS-contract

lopen via een bestuursvoorstel, waarna deze wijzigingen onderdeel worden van het contract en vervolgens uitvoering wordt gegeven aan deze aanpassingen door Delfland. Recente voorbeelden van deze aanpassingen zijn het produceren van groengas op Harnaschpolder en de verduurzaming Houtrust. Ook de zonnepanelen op Harnaschpolder is hier een voorbeeld van.

De opmerkingen van de PvdA-fractie in de informatieve VV over de governance van de waterketen worden meegenomen in het vervolgproces dat het komend jaar doorlopen gaat worden om te komen tot besluitvorming over de toekomstige governance.

Conform beantwoording vraag 1 zal de controleerbaarheid lopen via de P&C-momenten en het jaarverslag.

3. Op welke manier kan over de huidige PPS worden gerapporteerd **op dezelfde wijze als bij de verbonden partijen?**

De huidige rapportage over verbonden partijen bestaat uit een weergave van het financieel en bestuurlijk belang aangevuld met overige informatie. De rapportage vindt plaats in het jaarverslag Verbonden partijen. De overige samenwerkingsverbanden zoals ook de PPS hebben contractuele afspraken als grondslag waarin afspraken over de wijze van rapporteren over prestaties en de voortgang zijn opgenomen. En dus wordt het functioneren van de huidige PPS niet opgenomen in deze rapportage over verbonden partijen. Conform beantwoording vraag 1 zullen we elk jaar een verslag aanleveren over de voortgang van de PPS.

4. Kan een evaluatie van de huidige PPS bij de **besluitvorming over de Groote Lucht** worden betrokken en kunnen de conclusies met de VV worden gedeeld en afgestemd? Dit vergezeld van een **afwegingskader** ten behoeve van de Groote Lucht, en inclusief een vergelijking met **mogelijke alternatieven**. Zo ja, wanneer zou dit er kunnen zijn?

Het college van D&H heeft de evaluatie van de PPS aangegrepen om ook een onderzoek te doen naar de aanbestedingsmogelijkheden van de Groote Lucht en deze twee onderzoeken samengebracht in een eerste verkenning van toekomstige governance modellen. Deze verkenning is nog niet compleet; Het college zal alle bouwstenen onderzoeken, denk hierbij oa aan inzicht in de financiën van de verschillende modellen, afweging van risico's, en realiseren van de ambitie om duurzaam, circulair en met voldoende flexibiliteit de keuzes richting de toekomst te maken. Dit met het doel een gedegen afweging en keuze te kunnen voorleggen hoe om te gaan met de afloop/handback van de PPS en de sturing van de totale zuiveringsportefeuille.

De bestuurlijke planning van dit traject inclusief het gezamenlijk formuleren van een afwegingskader en een voorstel voor het faciliteren van de besluitvorming (wellicht opnieuw in de vorm van een klankbordgroep) worden naar verwachting in het eerste kwartaal van volgend jaar aan de VV aangeboden. We verwachten dat zowel de toekomstige governance als de besluitvorming over de Groote Lucht en hun onderlinge samenhang meerdere malen in 2022 voor de VV geagendeerd zal gaan worden.

Considerans, aanleiding van, toelichting op of achtergrond

Deze vragen zijn ingediend op 15 oktober 2021 door de fractie van de PvdA, de heren Kiela en Hombergen, en mevrouw van Hijckama Vlieg

We stellen het op prijs deze vragen te kunnen agenderen voor de **commissie WVK van 3 november** a.s.

Dit formulier richten aan de voorzitter van de Verenigde Vergadering van Delfland
pdaverveldt@hhdelfland.nl
met afschrift aan de griffier hfobler@hhdelfland.nl

DMS nummer: 1558210

Datum en tijdstip ontvangst: 15 oktober 2021 9.00 uur

Datum beantwoording: 11 november 2021